

У спеціалізовану вчену раду Д 26.059.04
Національного транспортного університету
Міністерства освіти і науки України
01010, м. Київ, вул. М. Омеляновича-Павленка, 1

ВІДГУК

офіційного опонента
доктора економічних наук, професора
БОГОМОЛОВОЇ НАДІЇ ІВАНІВНИ
на дисертаційну роботу
ЗАЯЦ ОЛЬГИ ВАСИЛІВНИ
на тему «Організаційно-економічний механізм контролінгу на
підприємствах пасажирського автомобільного транспорту»,
поданої на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

Аналіз дисертаційної роботи Заяц Ольги Василівни дає змогу сформулювати наступні узагальнені висновки щодо актуальності, наукової новизни, практичного значення, а також загальної оцінки дослідження, основні положення якого виносяться на захист.

1. Актуальність теми дисертаційної роботи. В умовах загострення криз та появи нових ризиків, значного впливу зовнішньоекономічних чинників, в тому числі політичного, соціального і фінансового характеру, в управлінні економічною діяльністю підприємства підвищується значення та якість інформації про стан внутрішнього і зовнішнього середовища. Особливо гостро питання інформаційного забезпечення процесів управління економічною діяльністю постають в інфраструктурних галузях, зокрема, в сфері транспортного обслуговування населення підприємствами пасажирського автомобільного транспорту.

В таких умовах надання пасажирам послуг високої якості, з одного боку, вимагає адекватної ресурсної бази, потрібного технічного забезпечення та стабільного фінансування. З іншого, – під впливом об'єктивних та суб'єктивних чинників, у тому числі в наслідок масовості пасажиропотоків та модальності перевезень, значного розвитку конкуренції у поєднанні з високим ступенем державного регулювання, обумовлює складності із формування вартості та стягнення плати за проїзд, спричиняє наявність

проблем необґрунтованого або недостатньо повного розподілу грошових потоків.

Крім цього впровадження в практику господарювання вітчизняних підприємств автомобільного транспорту міжнародних стандартів фінансової звітності, сучасних інструментів управлінського обліку і бюджетування вимагає використання відповідних автоматизованих систем управління та передбачає підвищення рівня науково-методичного забезпечення.

Контролінг, як сучасний інструмент управління, дозволяє менеджерам забезпечувати дієвий зворотній зв'язок в системі «планування – організація – мотивація – контроль». Розповсюдження теорії контролінгу на площину організаційно-економічних методів управління підприємствами відкриває можливості удосконалення різних напрямів діяльності перевізників з використанням системного підходу.

Невирішеною задачею сучасної теорії контролінгу є розвиток та удосконалення організаційно-економічного механізму контролінгу в управлінні сучасними автотранспортними підприємствами з урахуванням галузевої специфіки та системного підходу до всіх аспектів діяльності автотранспортних перевізників, у тому числі обліку і планування, управління людськими ресурсами, матеріально-технічного постачання, інвестиційної діяльності, ціноутворення тощо.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Представлене дисертаційне дослідження виконане відповідно до плану науково-дослідної роботи Національного транспортного університету (НТУ): на 2018-2020 роки за темами: «Формування організаційно-економічного механізму управління бізнес-процесами на підприємствах транспорту» (номер державної реєстрації 0118U001084), у межах якої здобувачем досліджено вплив ціноутворення на інвестиційну діяльність автотранспортних підприємств в площині контролінгу організаційно-економічних методів; «Імплементация світового досвіду розвитку цифрової економіки в Україні» (номер державної реєстрації 0119U100745), у межах якої здобувачем досліджено гармонізацію транспортних систем, підвищення стандартів надання послуг та вимог до якості бізнес-процесів і персоналу, під час інтеграції української економіки до європейського простору; «Дослідження міжнародного досвіду управління транспортним комплексом» (номер державної реєстрації 0120U100199), у межах якої здобувачем обґрунтовано доцільність впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності, сучасних інструментів управлінського обліку, бюджетування та контролінгу з використанням відповідних автоматизованих систем управління підприємством автомобільного транспорту. У зазначених науково-дослідних

роботах автор працював як співвиконавець. Внесок автора полягає у постановці і вирішенні задач щодо розвитку теоретичних засад, формування науково-методичних підходів та надання практичних рекомендацій, в питанні реалізації організаційно-економічного механізму контролінгу на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту. Вказане додатково підтверджує актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, формалізації наукової проблеми та конкретизації мети й завдань.

3. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Проведений аналіз наукових робіт, а також інших інформаційних джерел, щодо визначення досліджуваної категорії свідчить, що сформована концепція контролінгу має достатньо розпливчасті межі та міждисциплінарний характер. Між тим концептуально-методологічна та теоретико-методична база містить низку важливих елементів, комплексне урахування яких дозволило сформувати авторське бачення змісту контролінгу, мети та головних завдань, інтегрованого інструментарію, принципів та основних напрямів. До фундаментальних і поєднуючих елементів було віднесено ціле зорієнтованість концепції в контексті управління та зміщення акцентів з контролю минулого до аналізу та прогностичного бачення майбутнього. Відповідно до авторського визначення під контролінгом слід розуміти систему інформаційної, аналітичної, методичної та консультативної підтримки прийняття рішень у сфері цільового управління з метою забезпечення стабільного функціонування та стійкого розвитку підприємства в умовах змін зовнішнього середовища, зростання невизначеності та посилення ризиків.

Завдяки здійсненому дослідженню з'ясовано, що існуючий методичний інструментарій є об'єктивно неоднорідним і суттєво диференційованим залежно від сфери застосування контролінгу. В сучасній системі наукових поглядів на контролінг у контексті різних завдань управління підприємством спостерігається концептуальна гнучкість і фрагментарність. Але загалом контролінг, як складова управління, містить в собі в якості центрального компонента філософію результативності та, відповідно, являє собою інформаційно-аналітичну систему, створення і функціонування якої призначене для досягнення і примноження прибутку і є важливою передумовою збільшення економічного потенціалу та конкурентоспроможності підприємств автомобільного транспорту.

Ознайомлення з матеріалами дисертації, авторефератом та публікаціями здобувача дає підстави зробити висновок, що наукові положення, рекомендації та елементи наукової новизни, які виносяться автором на захист, можна вважати достатньо обґрунтованими та

достовірними.

Обґрунтованість одержаних результатів забезпечено застосуванням загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Аргументованість наукових положень дисертаційної роботи базуються на використанні у процесі дослідження статистичної та фактологічної інформації, що ґрунтується на даних української та міжнародної статистики, нормативно-правових актах України.

У роботі визначено низку основних завдань, вирішення яких дозволило досягти мети дослідження щодо розвитку теоретичних засад, формування науково-методичних підходів та надання практичних рекомендацій щодо формування та реалізації організаційно-економічного механізму контролінгу на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту.

Вирішення комплексу поставлених завдань, правильний вибір методів дослідження, достатня теоретична база забезпечили наукову обґрунтованість положень, висновків та рекомендацій проведеного дослідження.

У цілому структура та зміст дисертації свідчать про комплексний характер проведеного дисертантом дослідження. Робота насичена статистичним матеріалом, що значно полегшує сприйняття аналітичних досліджень і висновків. Таблиці та рисунки легко сприймаються, не перевантажені умовними позначеннями. Висновки наведені в дисертації, відображають глибину досліджуваної проблеми, логічно побудовані та мають аналітичне підґрунтя.

Сформульовані в дисертації наукові положення, висновки та пропозиції належать особисто автору. Матеріали дисертації були предметом розгляду і дискусій на науково-практичних конференціях, в тому числі міжнародних.

4. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що сформульовані і обґрунтовані у дисертаційній роботі основні положення, висновки і рекомендації поглибили існуючі та сформували нові теоретико-методичні підходи щодо формування та реалізації організаційно-економічного механізму контролінгу на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту з урахуванням основних напрямів операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

Основні досягнення автора конкретизуються в елементах наукової новизни:

1) вперше сформовано організаційно-економічний механізм контролінгу підприємства автомобільного транспорту, який передбачає комплексне інтегроване використання інструментів контролінгу за взаємопов'язаними блоками «аналіз і планування», «стратегія», «автоматизація контролінгу», «маркетинг» і тим самим дозволяє забезпечити

інструментарій, диференційований залежно від часового горизонту та цільових результатів і сформований із сукупності методів, способів, важелів і інструментів, за допомогою яких систематично і організовано утворюється інформаційно-аналітична база підтримки оптимальних рішень, сконцентрованих на досягненні цілей і найкращих результатів економічної діяльності (Розділ 1, п.п. 1.3 ст. 64-84).

Висновки до дисертаційної роботи у повній мірі узагальнюють отримані автором наукові результати проведеного дослідження.

5. Практичне значення й впровадження результатів дослідження. Основні положення, викладені в дисертації, доведено до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій, які підлягають широкому застосуванню як у проведенні подальших досліджень, так і у практичній діяльності. Практичне значення отриманих результатів полягає в напрацюванні конкретних методичних підходів до організаційно-економічного механізму контролінгом на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту, які мають прикладне значення та можуть використовуватися для підвищення ефективності діяльності перевізників шляхом удосконалення основних бізнес-процесів фінансової-господарської діяльності.

Запропоновані у дисертаційній роботі рекомендації доведені автором до рівня їх практичного використання. Практичне значення та достовірність одержаних результатів підтверджені впровадженням в КП «Київпастрас» (акт впровадження 15.06.2020 № 02/09), КП «Київський метрополітен» (акт впровадження від 27.02.2020 №28/18-41), а також Державне підприємство «Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М.П. Шульгіна» (акт впровадження від 14.08.2020 №19.1-5-1842/1), що свідчить про універсальність основних наукових результатів дослідження.

Основні теоретико-методичні положення дисертаційної роботи були впроваджені в навчальний процес кафедри менеджменту Національного транспортного університету МОН України при розробці програм і викладанні навчальних курсів «Операційний менеджмент», «Планування діяльністю підприємства (АТП)» та «Управління матеріально-технічним забезпеченням АТП» для бакалаврів спеціальності 073 «Менеджмент» (акт впровадження від 21.09.2020).

Відтак, теоретичні положення, методичні розробки та практичні результати дослідження дають підстави зробити висновок, що дисертаційна робота характеризується науковою новизною та практичною спрямованістю.

6. Оцінка змісту дисертації

Структура дисертаційної роботи визначена задачами дослідження і містить в собі анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел і додатки. Загальний обсяг роботи становить 264 сторінок, зокрема

першочергове удосконалення організації бізнес-процесів за основними функціональними напрямками: фінансова та інвестиційна діяльність, інформаційні технології, ціноутворення (Розділ 2, п.п. 2.2 ст. 104-114);

2) у дисертації удосконалено методичний підхід до формування інвестиційної програми, який на відміну від існуючих, дозволяє оцінити рівень потенційних капітальних інвестицій виходячи із наявних можливостей з урахуванням прибутку та амортизаційних відрахувань, а отже доходу від перевезень, що дозволяє у короткостроковому аспекті коригувати інвестиційну програму, а у довгостроковому – обґрунтовано впливати на процес майбутнього ціноутворення на основі диференційованої інвестиційної складової (Розділ 3, п.п. 3.1 ст. 133-141);

3) у процесі проведеного дослідження удосконалено статично-динамічний підхід розподілу доходів від пасажирських перевезень у системі комбінованих проїзних квитків на декілька видів транспорту, який на відміну від існуючих, включає три модифікації та передбачає динамічний розподіл доходів при застосуванні універсальних проїзних квитків з однаковою вартістю проїзду та статичний розподіл доходів за конкретним видом проїзного квитка у випадку диференціації вартості проїзду за видами транспорту, застосування якого дозволяє підвищити доходи від автомобільних перевезень до економічно обґрунтованого рівня (Розділ 3, п.п. 3.1 ст. 141-157);

4) в роботі отримала подальший розвиток методичні засади прогнозування доходів автомобільного перевізника в частині виявлення найвпливовіших факторів (обсяги перевезень пасажирів за транспортними картками на кількість поїздок, обсяги продажу поїздок пасажиром у місцях реалізації, середня доходна ставка, кількість робочих і вихідних днів) та побудови економіко-математичної моделі формування надходжень підприємства автомобільного транспорту з показниками достовірності (Розділ 3, п.п. 3.2 ст. 158-180);

5) у дисертації отримали подальший розвиток науково-методичні основи управлінського обліку та бюджетування як підґрунтя ефективного контролінгу шляхом застосування принципів формалізації і деталізації бізнес-процесів підготовки, визначення складу, структури, аналізу управлінської звітності, встановлення зв'язків з бюджетуванням та контролінгом, формування напрямів удосконалення бюджетування в контексті аналітичних розрізів бюджетів і необхідних характеристик бюджетних операцій при автоматизації контролінгу на автотранспортному підприємстві (Розділ 3, п.п. 3.3 ст. 180-216);

6) у процесі проведеного дослідження отримали подальший розвиток сутність поняття контролінгу, яку розглянуто в контексті теорії управління і визначено як систему цільового управління, що застосовує гнучкий методичний

165 сторінок основного тексту, список використаних джерел налічує 181 найменування на 21 сторінці, 6 додатків, які займають 21 сторінку.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження; визначено наукове завдання, представлено гіпотезу дослідження, наведено мету і задачі, а також предмет і об'єкт дослідження; показано зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами; сформульовано наукову новизну і практичне значення отриманих результатів; зазначено структуру і обсяг дисертаційної роботи.

У першому розділі «Теоретичні основи контролінгу на підприємствах автомобільного транспорту» розкрито концептуальні основи контролінгу на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту, здійснено узагальнення методичного інструментарію контролінгової діяльності автотранспортних підприємств, виявлено особливості становлення і розвитку контролінгу на підприємствах автомобільного транспорту.

Аналіз наукових підходів до визначення досліджуваної категорії свідчить, що сформована концепція контролінгу має достатньо розпливчасті межі та міждисциплінарний характер. Між тим концептуально-методологічна та теоретико-методична база містить низку важливих елементів, комплексне урахування яких дозволяє сформулювати авторське бачення змісту контролінгу, його мети та головних завдань, інтегрованого інструментарію, принципів та основних напрямів контролінгової діяльності. До головних елементів контролінгу було віднесено цілезорієнтованість концепції в контексті управління та зміщення акцентів з контролю минулого до аналізу та прогностичного бачення майбутнього. Відповідно до авторського визначення під контролінгом слід розуміти систему інформаційної, аналітичної, методичної та консультативної підтримки прийняття рішень у сфері цільового управління з метою забезпечення стабільного функціонування та стійкого розвитку підприємства в умовах змін зовнішнього середовища, зростання невизначеності та посилення ризиків.

Завдяки здійсненому дослідженню з'ясовано, що існуючий методичний інструментарій є об'єктивно неоднорідним і суттєво диференційованим залежно від сфери застосування контролінгу. В сучасній системі наукових поглядів на контролінг у контексті різних завдань управління підприємством спостерігається концептуальна гнучкість і фрагментарність. Але загалом контролінг, як складова управління, містить в собі в якості центрального компонента філософію результативності та, відповідно, являє собою інформаційно-аналітичну систему, створення і функціонування якої призначене для досягнення і примноження прибутку і є важливою передумовою збільшення економічного потенціалу та конкурентоспроможності підприємств автомобільного транспорту.

У другому розділі «Особливості формування організаційно-економічного механізму контролінгу на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту» проаналізовано стан господарської діяльності підприємств на ринку пасажирських автоперевезень, розроблено організаційно-економічний механізм контролінгу в діяльності підприємств пасажирського автомобільного транспорту, проведено дослідження інвестування підприємств пасажирського автомобільного транспорту міста Києва.

Встановлено, що КП «Київпаstrans» є найбільшим у м. Києві автомобільним пасажирським перевізником. Підприємство має складну організаційну та виробничо-економічну структуру. Фінансовий стан КП «Київпаstrans» залежить від бюджетної підтримки, оскільки підприємство працює в умовах регульованих тарифів на рівні нижче собівартості, а також змушене перевозити пільгові категорії пасажирів без належної компенсації. У КП «Київпаstrans» наявні окремі елементи контролінгу, які потребують удосконалення.

Організаційно-економічний механізм контролінгу передбачає використання фінансової діяльності, інформаційних технологій, інвестиційної діяльності та ціноутворення.

Ключовим елементом фінансової функції автотранспортного підприємства є система бухгалтерського та управлінського обліку. При формуванні управлінської звітності необхідно досягти її оперативності та інформативності. Основою ефективної фінансової функції є регламентація відповідними положеннями, інструкціями і методиками. Сучасна система контролінгу може існувати виключно на підставі автоматизованої системи управління, яка охоплює всі види обліку і бюджетування. Запропоновано чітку послідовність етапів і кроків при впровадженні автоматизованої системи контролінгу. Всі операції в автоматизованій системі мають універсальні ознаки та єдині довідники.

Контролінг інвестиційної діяльності автотранспортних підприємств будується, виходячи із специфіки галузі і територіального ринку. При здійсненні інвестиційної діяльності підприємств, які надають послуги пасажирських перевезень у місті Києві, існують можливості для залучення інвестицій шляхом укладання інвестиційних договорів, залучення коштів міжнародних фінансових організацій тощо. Управління такими інвестиційними заходами здійснюється з чітким розумінням цілей та послідовностей.

У третьому розділі «Реалізація фінансових аспектів контролінгу на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту» досліджено інвестиційно-фінансові інструменти ціноутворення в межах механізму

управління контролінгом автомобільного перевізника, здійснено моделювання доходів від використання сучасних цінових важелів на пасажирському транспорті, надано методичні рекомендації щодо удосконалення управлінського обліку та бюджетування на основі автоматизації контролінгу.

За результатами проведеного аналізу визначення тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту було встановлено ряд змістовних недоліків, що полягають у відсутності єдиного підходу до ціноутворення та заниження фактичного тарифу порівняно із економічно обґрунтованим (що призводить до значного недоотримання грошових надходжень). Як наслідок, запропоновано із розрахунку тарифу на послуги з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування вилучити показник планових чистих доходів від інших видів діяльності. Крім цього, було удосконалено методичний підхід до формування інвестиційної програми, що дозволяє оцінювати рівень потенційних капітальних інвестицій, виходячи із наявних можливостей з урахуванням прибутку та амортизаційних відрахувань і, залежно від одержаних значень, або коригувати інвестиційну програму, або обґрунтовано впливати на процес ціноутворення.

Математичне моделювання застосування сучасних цінових інструментів в автоматизованій системі обліку оплати проїзду в міському пасажирському автомобільному транспорті, який працює у звичайному режимі руху, дозволило визначити основні фактори, які впливають на величину доходів від перевезення пасажирів із застосуванням транспортних карток на кількість поїздок, а також побудувати відповідну математичну поліноміальну залежність.

Запропонована методика формування автоматизованої системи управління, яка охоплює всі види обліку (бухгалтерський, податковий, управлінський), а також бюджетування. Впровадження автоматизованої системи потребує дотримання чіткої послідовності етапів і кроків, результатом яких є введення автоматизованої системи в постійну експлуатацію. Всі операції в автоматизованій системі мають певні універсальні ознаки та єдині довідники. Важливо забезпечити ефективну політику управління персоналом, впровадити інтегровану автоматизовану систему з єдиним центром управління, сталою практикою управління та обміну знаннями, досвідом, навчанням персоналу, оцінкою ефективності персоналу, методами мотивації та визначення найбільш ефективних форм винагороди.

Результати проведеного дослідження підтвердили ефективність та достовірність одержаних науково-методичних рекомендацій, практичне використання яких зумовило формування організаційно-економічного

механізму контролінгу на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту.

Практично значущі результати дослідження було впроваджено у виробничу діяльність підприємств КП «Київпаstrанс», КП «Київський метрополітен» та Державне підприємство «Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М.П. Шульгіна», а також навчальний процес Національного транспортного університету МОН України при розробці програм і викладанні навчальних дисциплін «Операційний менеджмент», «Планування діяльності підприємства (АТП)» та «Управління матеріально-технічним забезпеченням АТП» для бакалаврів спеціальності 073 «Менеджмент».

7. Повнота викладу основних результатів в опублікованих працях.

Основні результати дисертаційної роботи опубліковано у 28 наукових працях, з них: 1 монографія у співавторстві, 14 статей у фахових виданнях України, 2 – у наукових періодичних виданнях інших держав, 2 – включені до міжнародної наукометричної бази Scopus, 10 – у виданнях, що включені в міжнародні наукометричні бази; 9 – публікації апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій 16,37 д.а., з яких 5,99 д.а. належать особисто автору.

Зміст опублікованих праць відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України. Основні положення дисертаційної роботи розглянуто та схвалено на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, за підсумками яких було опубліковано тези доповідей.

Зміст опублікованих праць у повній мірі розкриває сутність результатів проведеного дослідження. Якість, кількість і обсяг наукових праць, опублікованих О.В. Заяц, відповідає рівню кандидатської дисертації, їх зміст та тематична спрямованість відповідають спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Автореферат висвітлює основні розділи дисертаційної роботи та отримані в ній наукові результати. Робота містить достатню кількість ілюстративного матеріалу.

Зазначене вище та вивчення наукових праць дозволяє зробити опоненту висновок, що основні результати дисертаційного дослідження оприлюднені до захисту дисертації.

8. Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертацію оформлено відповідно вимог, встановлених МОН України. Роботу виконано у науковому стилі, її зміст викладено з дотриманням чіткої логічної послідовності. Основні результати концентровано і представлено у графічному матеріалі, таблицях, висновках. Автореферат за змістом та

структурою відповідає дисертаційній роботі. У ньому достатньо повно викладено основні наукові здобутки, пропозиції і висновки автора.

9. Дискусійні положення та зауваження. Оцінюючи позитивно дисертаційну роботу Заяц О.В., яка виконана на достатньо високому науковому рівні, слід висловити деякі зауваження, що, здебільшого, відносяться до дискусійних питань та побажань:

1. В процесі дослідження обсягів перевезення пасажирів автомобільним транспортом в Україні та у м. Києві (стор. 89-90), було б доцільно продемонструвати структурні зрушення у міжрегіональному розподілі пасажиропотоків та встановити причини виявлених змін. Зокрема, привертає увагу той факт, що частка обсягу перевезень м. Києва в обсязі перевезень в Україні у 2010 році становила 9,7 %, у 2019 році – 17,4 %, а у I півріччі 2020 року – 29,8 %.

2. Було б доцільно у дисертаційній роботі розкривати зміст окремих специфічних термінів, зокрема потребує пояснення зміст поняття «у звичайному режимі руху», що стосується перевезень пасажирів (стор. 90).

3. В роботі не зазначено, які саме елементи контролінгу наявні у КП «Київпастрас» (стор. 92).

4. В дисертаційній роботі не вказано методичні засади опитування експертів з числа керівних працівників КП «Київпастрас» (стор. 105), не обґрунтовано і не зазначено кількості опитаних експертів, період проведення опитування, тощо.

5. У дисертації не обґрунтовано вибір лише чотирьох напрямів діяльності з усіх ранжованих за результатами експертного опитування (стор. 106), хоча, виходячи з одержаних результатів, вагомість кожного з напрямів удосконалення відрізняється від попереднього у переліку лише на один бал, отже не суттєво.

6. В роботі зазначено, що побудована економіко-математична модель (п. 3.2) може використовуватись для прогнозування пасажирських перевезень, але робота не містить відповідних апробаційних розрахунків.

7. Дисертаційна робота лише виграла б, якби автор дослідив європейський та світовий досвід формування організаційно-економічного механізму контролінгу підприємств автомобільного транспорту.

В цілому наведені зауваження не знижують загального позитивного враження від дисертаційної роботи.

10. Загальний висновок.

Дисертаційна робота Заяц Ольги Василівни на тему «Організаційно-економічний механізм контролінгу на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту» є цілісною, завершеною, самостійно виконаною

науковою працею, яка має наукову новизну, значний практичний інтерес, вирішує важливе наукове завдання розвитку теоретичних засад, формування науково-методичних підходів та надання практичних рекомендацій щодо формування та реалізації організаційно-економічного механізму контролінгу на підприємствах пасажирського автомобільного транспорту. Представлена дисертація за змістом та якістю теоретичних і методичних розробок відповідає рівню дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Зважаючи на актуальність вирішених в дисертаційній роботі завдань, отриманих наукових висновків, теоретично обґрунтованих принципових наукових положень, використаних сучасних методів наукових досліджень та підтвердженої значимості, можна стверджувати, що дисертаційна робота відповідає вимогам пп. 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами і доповненнями), а її автор, Заяц Ольга Василівна, заслуговує присвоєння наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів і кредиту
Державного університету
інфраструктури та технологій

Н.І. Богомолова

Підпис Н.І. Богомолової засвідчую

Проректор з науково-педагогічної роботи
Державного університету
інфраструктури та технологій

Ю.П. Дудник